

egen Lomme ved ny Skatter. Men der er i Virkeligheden ogsaa en saadan Sammenhæng. Det kan ikke nytte, at det ærede Medlem for Assens vil fastholde, at en saadan formel Sammenkobling blev forkastet. Hvad betyder det og hvad betød det navnlig den Gang? Naar man husker paa, hvad der skete i Perioden fra Efteraaret 1891 til Forliget 1894, hvad betød saa Afstemninger her i Salen? Det var kun Blaar i Øjnene paa den offentlige Mening. Hvad der betød noget, var Underhaandsforhandlingerne, de hemmelige Forhandlinger. Forliget blev lavet i et Møde, saa vidt jeg husker, den 7. Marts 1891. Der blev det hele slaaet fast, som det skulde være, ved private Udentingsforhandlinger. Det var dem, der betød noget. Saa kunde man finde sin Fordel ved her i Salen at forkaste eller vedtage et enkelt Forslag, men det betød intet. Faktisk var der en Sammenkobling. Hvis jeg ikke tager meget fejl, var den historiske Fremgangsmaade den, som jeg før sagde, og jeg kan supplere det med, at først efter at Ølskatten og Sukker- og Petroleumsskatten vare afbalancerede til ren Kompensation (*Berntsen*: Til Tab for Statskassen!) — det tror jeg dog neppe — fremkom den Berg-Hørupske Alderdomslov. Saa bleve de moderate meget bange for dette Skaktræk fra Bergs og Hørups Side og besluttede, at en Del af Ølskatten skulde henlægges til et Fond, hvoraf der senere skulde laves en Alderdomsforsørgelse. Det skete i et Udvalg. Da dette Fond ikke blev til noget — paa dette Punkt var der en bestemt Sammenknytning — og da det alligevel ikke kunde hindres, at Berg-Hørups Forslag vandt Tilslutning ude i Befolkningen, var det, at man tog Paragraffen ud af Fattigloven og gjorde den til den nuværende Alderdomsforsørgelseslov.

Det ærede Medlem siger, at jeg er en daarlig Historiker. Jeg tror dog, jeg staaar langt bedre skikket til at skrive Forligets Historie end det ærede Medlem. Det ærede Medlem var for stærkt med den Gang til at se uhildet og upartisk paa Begivenhederne. Jeg antager, at jeg, som stod uden for den Gang, ser nok saa uhildet og nok saa upartisk paa det, der skete den Gang. Det ærede Medlem var da heller ikke i Stand til at benægte Rigtigheden af min Talopgørelse. Han sagde: Ja, man kan ikke regne, hvad Sukker- og Petroleumstolden nu indbringer, thi havde vi ikke faaet denne Nedsættelse, havde Forbruget ikke været saa stort. Men man maa regne med det nuværende Forbrug,

thi ellers vilde det blive en meget vidtløftig og indviklet og i Virkeligheden ganske umulig Beregning. Saa kunde man med samme Ret sige, at havde vi ikke faaet Ølskatten, havde Forbruget været saa meget større end nu, og saa maatte man ogsaa regne det med. Nej, paa den Maade kan man ikke opgøre Sagen. Man maa simpelthen sige: Havde de moderate Ret i deres Statusopgørelse den Gang, eller have de 12 Aar, der ere gaaede siden, givet dem Uret? Jeg siger, de havde Uret, Tiden har vist det. Bojsen og den ærede Rigsdagsmand for Nykøbing, Falster, (R. Clausen) regnede den Gang ud, at Resultatet af Omlægningen vilde give et Tab for Statskassen af $1\frac{1}{2}$ —2 Mill. Kr. Estrup gjorde det op til 1,600,000 Kr. Saaledes regnede man, naar man saa ud i Fremtiden, og spurgte: Hvorledes vil denne delvise Toldreform virke? Nu har den virket saaledes — og det ærede Medlem vogtede sig omhyggelig for at komme ind paa mine Tal. (*Berntsen*: De vare saa gale!) der ere rigtige —, at Staten, som før 1891 havde en Indtægt paa Sukker- og Petroleumstold af $8\frac{1}{2}$ Mill. Kr., i 1901 havde en Indtægt af 6,300,000 Kr. Altsaa har Statens Tab paa disse Toldsatser været 2,200,000 Kr. Det staaer fast. Omvendt har Statskassen haft en Gevinst paa Ølskatten af 6,200,000 Kr. og desuden, om man vil, den $\frac{1}{2}$ Mill. Kr. i Brændevinskat, som er foranlediget ved Ølskatten. Altsaa har Statskassens rene Gevinst været 4 Mill. Kr. Det er aldeles sikkert. Der er ikke Tale om det Tab af $1\frac{1}{2}$ —2 Mill., som Bojsen og Estrup den Gang regnede ud, men derimod om en ren Gevinst for Statskassen af 4 Mill. Kr. Der er ingen Tvivl om, at man den Gang i Agitationen stadig hævdede, at dette var en umaadelig fordelagtig Handel, der der blev sluttet for Befolkningen. Jeg siger, at Tallene nu vise, at Handelen har været ufordelagtig.

Det ærede Medlem sagde, at jeg kunde ikke sige, at Ølskatten væsentlig hvilede paa Arbejderne; der var heldigvis ogsaa andre, der drak Øl. Men det ærede Medlem maa erindre, at ogsaa Sukker- og Petroleumstolden hviler paa andre end Arbejderne, og det var netop, hvad Berg og Hørup stadig hævdede, at det var i Virkeligheden en udemokratisk Ombytning. Det blev hævdet meget stærkt, at Petroleum og Sukker i højere Grad var en Vare, der brugtes af alle Befolkningslag, end Øl, thi bajersk Øl bruges særlig af Arbejderne, idet de bedre stillede Klasser bruge Vin